

„Edinost“

izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov, zjutraj in zvečer ob 7. uri. O ponedeljkih in po praznikih izhaja ob 9. uri zjutraj.

Naročnina znaša:

Obe izdaji na leto gl. 21.—
Za samo večerno izdajo 12.—
Za pol leta, četrt leta in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč., večerne številke po 4 nvč.; ponedeljske zjutranje številke po 2 nvč., izven Trsta po 1 nvč. več.

EDINOST

(Večerno izdanje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

4 nvč.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, odpravnništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadstr.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinosti“ v Trstu.

Brzjavna in telefonična poročila.

(Novejše vesti.)

Dunaj 7. Proračunski odsek je sprejel zakonski načrt, tiče se odprave cararičnih cest in prevoznih mitnic. Potem je razpravljalo o razširjenju tržaškega pristanišča. Po daljši razpravi se je predloga sprejela z resolucijo poslanca dra. Lemischna, naj se kmalo prične graditi druga železniška zveza s Trstom.

Nadalje se je sprejela resolucija poslanca Mauthnerja, s katero se poziva vlada, naj ukrene potrebno, da se na gradnji pristanišča v sv. Andreju napravijo potrebna skladišča, kakor tudi potrebne priprave za nalaganje in razkladanje ladij.

Dunaj 7. Nagodbeni odsek je danes nadaljeval razpravo o členu 10 carinske in trgovinske pogodbe, tiče se konzulstva. Člen se je sprejel. Pri členu 11. glede statističnega gradiva je izjavil trgovinski minister, baron Dipauli, da simpatizuje z resolucijo poslanca Lecherja, naj se vstvari mednarodna socijalnostatistična služba. Na to se je razprava prekinila.

Budimpešta 7. (Zbornica poslancev). Poslanec Polonyi je predlagal, naj se naprosi predsednik Deziderij Szilagy, da prekliče svojo ostavko. Ministerski predsednik baron Bánffy je hotel govoriti, toda opozicija mu ni dopustila. Predsednik je pozval več poslancev na red. Ministerski predsednik je izjavil, da obžaluje odstop Szilagyja in je naglašal, da nikakor ni skušal pregovoriti Szilagyja h kakemu nezakonitemu in nasilnemu dejanju. Poslanec grof Apponyi je istotako obžaloval odstop Szilagyja in je rekel, naj ga zbornica, oziroma na velike interese, za ka-

tere gre tukaj, naprosi, naj ne odstopi. Poslanec Apponyi je predlagal, naj zbornica ne vzame na znanje ostavke predsednika Szilagyja. Ta predlog je bil sprejet jednoglasno. Seja se je na to preložila na petek.

Budimpešta 8. Iz liberalne stranke je izstopilo enajst poslancev, med temi grofa Teodor in Julij Andrassy.

Budimpešta 8. Iz liberalne stranke je zopet izstopilo deset členov; dosedaj je iz nje izstopilo 21 členov. Govori se, da hoče predsednik Szilagy odstopiti na vsaki način.

Pariz 8. Špansko-ameriška mirovna pogodba se je danes dovršila popolnoma.

Washington 8. Predsednik Hull je predložil načrt zakona, glasom katerega naj se stanje vojske poviša na približno stotisoč mož.

Peking 8. Nemški poslanik je poslal Tsung-li Yamenu tirjatev, naj onega nemškega misijonarja, s katerim so pred kratkim grdo ravnali v Tse-čuanu, med udeležbo kitajskih dostojanstvenikov slovesno spremijo nazaj v njegov okraj in da se odstavi mandarin, ki je odgovoren za dogodke.

Sodite!

(Izv. dopis.)

(Dalje.)

Predsednik: Otvarjam debato.

Posl. Mandić (Hrvat) je zaprosil besede. Dobivši jo, je spregovoril: Visoki zbor! Mi člani manjšine obžalujemo globoko, da nam je odvzeta vsaka možnost, vpogledati v spise, če bi tudi bilo Bog zna kako važno vprašanje, ki se razpravlja v tem vis. zboru. Tako smo bili tudi izključeni od tega važnega učiteljskega vprašanja! Opazovaje

neke beležke in lovè po zraku ono, kar je navel poročevalec o tem važnem vprašanji, vzel sem besedo, da nekoliko spregovorim o tem. Mi ne težimo za naklonjenostjo ljudskih učiteljev, ki se obračajo s prošnjo do tega vis. zbora za poboljšanje svojega materialnega stanja. Storim to le kakor pravi ljudski zastopnik, izišel iz istega stanu in naroda, iz katerega je izišlo to ljudsko učiteljstvo, storim to iz ljubezni, da se pomore vsacemu, ki potrebuje pomoči. To vprašanje se je razpravljalo že l. 1894., ko je 78 ljudskih učiteljev predložilo enako prošnjo.

Tedanjí poročevalec dr. Bartoli je priznaval, da treba pomagati učiteljstvu; priznaval je to tudi oni bivši poslanec, kateri prižiga eno svečo Bogu, eno pa vragu in ki je rekel sicer: »treba pomagati učiteljstvu«, a je kasneje glasoval proti. (To je bil: Babuder). Priznal je to celo šolski poročevalec dež. odbora, dr. Gambini, kateri je sicer opisoval rožnimi barvami materialno stanje ljudskega učiteljstva v Istri, tako, da bi vsakdo, kdor ne pozna materialnega stanja učiteljev, moral zaključiti, da učitelj — ako gospodari trezno — živi kakor Krez, in ako ne, vsaj kakor mali Rotšild ter da na vsaki mizi učiteljev vsaj enkrat na dan puhti gospodska pečenka. Visoki zbor! Temu ni tako. Tako more govoriti le oni, ki ni bil nikdar med ljudskim učiteljstvom in ki ne pozna razmer istega. Drž. z. l. l. 1869. § 55. pravi, da ljudskemu učitelju mora biti najmanj plača vsaj taka, da more pošteno živeti ter da ni primoran iskati si drugih zaslužkov.

Zdaj vprašam vas, gospôda, kateri poznate stanje učiteljstva na deželi, more-li isto zadovoljevati tej zahtevi, more-li ljudski učitelj se svojo sedanjo plačo pošteno živeti, ne da bi si iskal postranskih dohodkov, in vzdrževati svojo družino?!

PODLISTEK.

13

BARON IVICA

Spisal A. ŠENOA.
Poslovenil Večeslavov.

»A kaj ti tukaj, Niko? Kaj te je prineslo k mlinu? So-li poslali po — me?«

»Niso, brat. Niti nisem prišel k mlinu, ampak prav k tebi, da vidim, kaj delaš.«

»Vidiš, da tešem; popravljam kolo.«

»Kolesa popravljáš, Ivica, mar niso kolesa v redu?«

Poskočil sem na noge.

»Dečko, kako govoriš to?« sem planil na ubogega Nikieo.

»Vidiš«, je nadaljeval Niko skrečenih rok, »hotel sem te vprašati že davno za nekaj. Ni bilo prilike. Zmirom mi je bilo na potu to ali ono. Zato sem prišel k mlinu, ker sem vedel, da si sam.«

»Kaka neumnost je to zopet? — Vprašati — vprašati — pa vprašaj, kolikor te je volja.«

»No, no! Kaj si mi prekipel kakor lonček«, jel me je Niko miriti, položivši roko na moja ramena, »ali ti nisem rojstni brat, ki ti zmirom hoče dobro, ki te spoštuje in dela vse po tvoji volji? Pa je-li to kak greh, ko te jaz vprašujem za pravo?«

»Govori, Niko govori«, sem odvrnil nekaj mirneje, sedši zopet na kamen kraj potoka. Tudi

Niko je sedel, povlekel klobuk na lice, klonil glavo in počel govoriti opiraje se laktima ob kolena:

»Ti si se od božje poti sem nekako premenil. Dobro vidim to. Ne gledaš ni mene ni Jelice, ampak vedno v tla, niti nama ne daješ dobre besede. Prej si jedel za dva, a sedaj nočeš piti niti sirotke. Prej ni bilo voza brez tebe, sedaj vprašujejo vsi vozniki: »A kje nam je Ivica?« Tudi tvoj zelenec stoji v hlevu; zdi se mi, da se je prenenjal, ker ne hodiš nikamor. Vse to sem videl jaz dobro in vse to mi se zdi čudno. Videla je to tudi družina. Pravijo, da te je nekdo zarekel. Jaz ne verujem tega, ker si dober kakor kruh, ker nikomur ne želiš in ne delaš slabega, pa zakaj bi bil kdo tebi nevošljiv. Dosti si nam razbijal glavo, toda to vem, da te nekaj peče. Mislil sem tudi to, da smo te razjezili z čim, ali nemoremo si misliti s čim. To je provzročalo meni veliko muke. — Sinoči sem ležal na postelji premišljevaje, kaj je poskočilo v glavo mojemu Ivici. Ti si že bil v spalnici, a za mizo v sobi samo oče in mati. Misleča, da spim, sta govorila do kasne noči o tem in onem, tudi o tebi, Ivica!«

»O meni?«

»Da, prav o tebi!«

»Povedati ti hočem, kako je bilo. »Mati«, je rekel oče, »naš Ivica ni tak, kakor je bil.« — »In ni«, je rekla mati. — »Naš Ivica«, je nadaljeval oče, »je sklonil glavo; ne jè, ne pije, ni-li tako?« — »Tako je«, je odvrnila mati, »ne vem,

kaj je fantu, ali odkar si ga dovel onikrat od božje poti, je povsem drugi«. — »Prav praviš, mati, v Bistrici je ostavil svojo glavo, ali jo je izgubil po poti. Kaj je to? — Nekaj ga peče. Čuješ-li, mamica, ne bi mi Ivico oženili, a bi v to trebalo pomoči?« — »Ženimo ga, ako je božja volja. A kje ti je dekle? Menda veš, da Ivica ne mara za ženske glave?« — »Pusti, pusti, mati. Oblak se zbira dolgo, ali naenkrat se zlije dež. Nagovarjati ga hočem, dosti deklet je v vasi, naj si zbira. Vidiš na primer Mlinaričevo Maro.«

»Maro?« sem poskočil na noge, »nikoli, nikoli — čuješ-li Niko, nikoli ne dobi Mara od mene jabolka.«

»Ne jezi se, brate«, mi je odgovoril Niko, »naj je Mara, kjer je; ne snubim te jaz, ampak ti samo pravim, kaj sta o tebi govorila oče in mati, in dolgo govorila. Pa ni bila samo Mara, ampak ona sta izreševala vse litanije, katera bi bila bolja za-te. Naposled je rekel oče: »Je že kasno, pojdimo spat, jaz hočem premisliti vse to in dobro uravnati. Lahko noč!« — To sem ti hotel povedati, ter te vprašati, kaj te peče, in kako bi se popravilo to, ker me sree boli, ko te vidim takega.«

Pogladil sem Nika z roko. »Vse litanije?« sem ga vprašal, »kake svetnice so bile to?«

»Vsa naša vas.«

»A, kaj naša vas!«

(Pride še.)

Večkrat že je ta visoki zbor tudi nekaj storil za poplajšanje stanja ljudskih učiteljev. To nahajam v zapisnikih od l. 1870—1874—1878—1880., ko se je poskrbelo zdaj tem, zdaj drugim predlogom, da se poplajša stanje ljudskega učiteljstva. Dovolite, da čitam — ker so to suhe statistične številke — (Govornik je navajal iz l. 1870. ustanovitev plač, iz l. 1874. povišanje plač, iz l. 1880. povišanje kvinkvenijev in stanarine ter je ponavljal petita prošnje l. 1894. in je nadaljeval): — Važna je zahteva našega ljudskega učiteljstva od l. 1894., da se pokrajina pobrine za štipendije, namenjene vzgoji učiteljske deee.

Učitelji so prosili, da dežela ustanovi zavode za deeo, kjer bi se ista izobraževala izven ljudskih šol. To prošnjo je **pobijal** takrat posl. Gambini in je vzel za primer ljudskih šol neko višerazrednico, a za mesta je vzel vzorom mesto Pulj. Na temelju teh krivih prēmīs došel je do zaključka, katerega sem se spomnil gori. Stavil je celō prepostavk, da je šest kvinkvenijev. Ali po zakonu jih je samo pet. Na podlagi takih krivih premīs je izračunal, da ima v Pulji na višerazrednici učitelj I. vrste precej v početku 900 gld., čez 15 let pa 1080 gld., čez 30 let 1260 gld., mirovine 1060 gld.; učitelj II. vrste z definitivnim nastopom 800 gld., čez 15 let 980 gld., čez 30 l. 1160 gld., mirovine pa 960 gld.; — učitelj III. vrste o nastopu defin. službe 700 gld., čez 15 l. 860 gld., čez 30 let 1060 gld., ter mirovine 860 gld. — Da bi to res bilo, tako ne bi mogli drugo, nego čestitati ljudskemu učiteljstvu na takih dohodkih, kakoršnjimi se lahko pristojno živi in tudi izobraža deeo. Ali to so samo učitelji mest, izvzemši edini Poreč. **Vaše** učiteljstvo po mestih in višerazrednicah in po plačilnem sestavu ima seveda mnogo več plače, nego **naše** po deželi.

Ako ste torej hoteli odbiti prošnjo učiteljev obzirom na svoje učiteljstvo, obzirom na **naše** je niste smeli odbiti.

Očita se ljudskemu učitelju, da se je malo trudil v šolah, češ, da je pohajal iste samo 4 leta, da je za svojo izobrazbo malo potrošil — da je njegov trud neznamen!

Jaz ne vem, kako more take navode podajati človek, ki je sam izšel iz ljudske šole, ki je sam videl trud in muko učitelja in posebno učitelja na deželi, kjer je mnogo deee, a šolske sobe so slabo urejene!

Ne vem, kako more tako izvajati človek, ki je bil sam v ljudski šoli. Navaja se dalje slabo finančialno stanje dežele. Bode resnično, da se mnogo troši za šole — okoli 170.000 gld. na leto. Ali so morda slabe finance samo za šolstvo? Ali ne bi se dal taisti razlog navesti tudi za uradništvo in tudi za katerega od navzočee gospode? Iz vseh navedenih razlogov želim in priporočam, vis. zbor, da se **uvaži prošnja ljudskega učiteljstva** brez razlike narodnosti — a pravim še enkrat, da učiteljstvo naše narodnosti trpi mnogo več. Poročevalec je navajal tudi iz prošnje, zahtevajoče, da bi se službena leta znižala, da bi se uvelo promoviranje po službenih letih in da bi se usposobljenici izpred 1889. leta izjednačili z onimi, usposobljenimi kasneje. To so pač najmanje zahteve, kakoršne se morejo staviti. Morda so tudi oni (učitelji) slutili nenaklonjenost vis. zbora do ljudskega učiteljstva. Zato so skrčili svoje zahteve; pravičnost in čustvo ljubezni zahtevata pa, da se prošnja usliši. Jaz priporočam tudi isto najtopleje.

Posl. Mandić je stavil sledeči predlog:

Dež. odbor se pozivlja, da že v **tem zasedanju** predloži vis. zbornici zakonsko osnovo za zboljšanje zazmer ljudskih učiteljev.

(Tega predloga predsednik niti na glasanje ni hotel dati — in ga tudi ni dal!) (Piide še.)

Politični pregled.

V Trstu, dne 9. decembra.

Borba proti pravici našega jezika.

Ubogi Piccolo! Revez prebija pravo torturo. Koliko — črnla je že prelilo siromače, da bi dokazalo, da imajo Italijani »sakrosanktno pravico« do tega, da se drugim godi — krivica! Sedaj pa je nadkrililo samo sebe! V svoji številki od 8. decembra je otvorilo zatvornico sofizmov in brbljarije tako na široko, da je preplavilo cele tri dolge,

drobno tiskane kolone, da bi dokazalo nekaj, česar — ni! Premagani smo, sapa nam je zaprta. Takov mal organizem, kakoršen je naša »Edinost«, se ne more metati v tako besedno povodenj, kajti potopil bi se neizprosno v besnečem elementu. Le par opazk nam bodi dovoljenih od daleč z našega varnega obrežja.

Neki »egregio dott. Iginio Broechi« — Bog mu daj odpočitka po tolikem naporu! — dokazuje namreč v imenu enakopravnosti, da večina prebivalstva nima pravice do — enakopravnosti. Ali verujete sedaj, da se je mož lotil trdega dela? V svojih trditvah je mož tako drzen, da trdi, da novi civilni pravdni red ne involvira nikake spremembe glede razpravnega jezika. Zaključek torej: veljati mora, kakor je veljalo do sedaj. Kaj briga to njega, da sti glavni načeli tega novega reda: uštenost in neposrednost. Sedaj pa apelujemo na zdravi razum človeški, naj nam odgovori, ako mora sodnik govoriti naravnost se stranko, kako naj govori drugače, nego v jeziku stranke?! Če je torej stranka slovenska, kako drugače, nego slovenski?!

Temu dru. Broechi-ju se sicer nekaj sanja o § 13., ki določa, da se stranke, oziroma njih zastopniki, morajo posluževati deželne jezika! To bi govorilo seveda prav proti temu, kar hoče dokazati on! Ali mož si zna pomagati: on priznava značaj deželne jezika na sodišču le tistemu jeziku, ki je bil dosedaj v navadi na sodišču! In ker se mu vidi nadalje kakor pribito, da sodni jezik na vsakem sodišču mora biti le jeden, pa je bil kmalo gotov svojim zaključkom: v Trstu le italijansko!! Toliko pa je vendar dober, da dopušča izjeme v posebnih slučajih.

Mož pozna še drugačnih fines. Sklicuje se na določilo, da ne smejo posredovati taki zastopniki, ki ne poznajo jezika. In ker se umeje ob sebi, da je zanj edino italijanščina razpravni jezik, pa je zopet tam, kjer hoče biti: odvetnik, ki noče govoriti italijanski, že po zakonu ne sme posredovati. Nadalje meni: razprava je ustna; nezmišljeno je, torej, ako bi zastopnik govoril v jeziku, katerega ne umeti obe stranki: iz tega izhaja, da zastopnik mora govoriti — italijanski! Ali dragee, tu bi se lahko zasukala sulica in bi rekli: ker jedna stranka ne ume italijanščine, torej ni dovoljeno govoriti v tem jeziku! Po logiki »Piccolovega« sofista samega bi imeli torej dokaz, da razpravni jezik mora biti jedino — slovenski! Mož pravi tudi, da v naglici ni možno točno prevajati! Pustite nas s takimi »razlogi«! Ali velja to samo gledé slovenščine in ne tudi gledé italijanščine?! Iz jednakega razloga bi smela zahtevati slovenska stranka, da italijanski zastopnik nasprotne stranke ne sme posredovati, ali pa mora govoriti — slovensko!

S takimi »razlogi« otepa mož v treh dolgih kolonah in je še tako frivolon v zaključku svojega zvijanja, da se sklicuje na državne osnovne zakone! Pravi namreč, da to bi bilo v nasprotju z rečenimi zakoni, ako bi bila na sodišču dva razpravna jezika, ker bi vsled tega Italijani bili siljeni učiti se drugemu jeziku, kar bi bilo še posebno v nasprotju s § 19. drž. tem. zakona, ki daje državljanom pravico, da se smejo braniti v svojem jeziku! Bravo! Ali samo na nekaj precej važnega je pozabil: na to, da so državni temeljni zakoni vstvarjeni tudi za avhtotonno slovansko prebivalstvo v področju tega sodišča, da torej tudi njih ni smeti siliti do učenja drugega jezika!! Tako bi moral g. Broechi vendar — ako noče odsekati glave tej svoji lastni logiki — priznati, da razpravni jezika na sodiščih tržaških morata biti slovenski in italijanski!! Italijani pa naj si zapomnijo, da se pravice državljanov in njih jezika ne določajo ni po krivih premisah, ni na jednostavnih trditvah strankarskega fanatizma, ni po starih krivičnih tradicijah, najmanje pa po obzirih do komoditete in — ljubega kruhka gg. laških odvetnikov, ampak jedino le po zakonu, pred katerim smo vsi jednaki!!

Tu smo opozorili le na protislovja in nezmišelnosti dra. Broechija, v kolikor ista padajo v oči lajiku. Kako bi mu posvetil še le jurist! Ali že iz tega, kar smo rekli tu, je jasno, kako komodno si »Piccolovi« juristi prirejajo vso stvar. Premisa jim je: lingua del foro je italijanščina in na podlagi

te prēmise dokazujejo potem, da je lingua del foro italijanščina! O Bog, o Bog, kako degenerirajo ti ljudje celō v polemikah!

K položaju. Pripoznavo se vsestranski, da je pojasnevalni govor finančnega ministra dra. Kaizla — sosebno oni del, ki je veljal sedanjemu političnemu položaju in žalostnim odnosajem v parlamentu — napravil globok »utis« na vse strani, ne izvzemši opozicije. Poslednja se je povspela samo do par neprijaznih mej-klicev, a še ti niso bili toliko naperjeni proti veljavnosti izvajanj Kaizlovih, nego so služili bolj v opomin, da gospodje slej ko prej sovražijo ministerstvo, v katerem sedi dr. Kaizl. Seveda se ne udaja nikdo nadi, da bi lepi nauki dra. Kaizla imeli kaj praktičnih posledic. Gospodje tiče pregloboko notri v močvirju, da bi se mogli obrniti na bolje.

V zadnjih seji svoji je »Slovanska krščanska narodna zveza razpravljala o postulatih glede Primorske. O tej seji poročajo »Slov. Narodu«: »Klub je sklenil, pozvati vlado, naj dovoljuje za obnovevinogradov svoje subvencije ne glede na dovoljene deželne podpore, naj podpira Raiffeisenove posojilnice in naj se na vseh javnih delih porablja samo avstrijski delavci. Konečno je klub sklenil, da bo vlado interpeliral radi preganjanja slovenske zastave in je sestavo dotične interpelacije naročil posebnemu odseku, v katerem so poslanci grof Coronini, dr. Ferjančič, dr. Gregorčič in Fr. Povše«.

Morda se ne motimo, ako si domnevamo, da so bile v podstavo tem razpravam resolucije, sklenjene na občnem zboru društva »Edinost«.

Dogodki v Budimpešti se razvijajo senzacionalno in neverjetno naglico. Politiški svet se še ni prav informiral o vzrokih odstopu ministra za Hrvatsko, že je prišla kriza v predsedništvu zbornice. Sedaj se trudijo vse stranke, da bi pregovorile predsednika Szilagyja, naj ne zapusti svojega mesta. Kakim vspehom, to ni znano. Dozdeva pa se bolj in bolj, da je vse skupaj fino proračunjena komedija ter da predsednik Szilagy igra z opozicijo pod isto idejo. Opozicija hoče vreči Banffy-a na vsaki način, Szilagy pa menda — tudi, ker se najbrže prišteva onim, ki mislijo na dedščino po Banffy-u. Poslednjemu pa ni videti, da bi se hotel udati kar tako in tudi ogromna večina stranke — izvzemši nekoliko desidentov, ki so včeraj izstopili iz stranke — ne bi misli na to, da bi ga pustila pasti. Poleg tega pa se hvali Banffy, da mu je stališče na vzgoraj povsem trdno. Banffy si hoče pomagati zakonom, katerega je v liberalnem klubu že aviziral stari lijak Tisza in ki naj nadomesti naš avstrijski § 14. Vsakako je to orjaški boj, ki se bje sedaj med Banffy-jem in opozicijo. Nikdo ne more trditi, kakov bode konečni vspeh tej borbi, kajti sleherni hip utegne prinesiti kako presenečenje, ki prekriža vse račune.

Zgodovinska resnica in odhajajoči minister za Hrvatsko. Nekdo piše v »Information« prav hudomušno: »Gospod minister pl. Josipovich, čegar prošnja za odpusčenje je v tem hipu veliki dogodek dneva, je baje za utemeljenje svojega političnega stališča rekel med drugim, da so se Hrvatje in Ogri le rama ob rami mogli ubraniti Turkov, da morajo torej skupaj držati tudi ob ustavnih vprašanjih. Ne da bi hoteli proučevati logiko tega izreka njegove ekscelence, bodi tu pribito na kratko in čisto zgodovinsko, da proti Turkom Hrvatje in Ogri navadno niso stali rama ob rami, ampak da so se Hrvatje res navadno borili proti Turkom, da pa so Ogri navadno stali na strani Turkov in da so iste naravnost pozivali v deželo«.

Do tu ima dopisnik prav: kar piše, je zgodovinsko dejstvo! Take zgodovinske točnosti pa ne moremo pripoznati v polnem obsegu onemu, kar piše nadalje:

»Ubrani pa se niso Turkov ni Hrvatje ni Ogri. Obe deželi sti bili osvobojeni od turškega jarma in turške invazije po politiki hiše Habsburške in po vojski Avstrije. Še leto 1683. so imeli pašo Budimsko, pašo Temešvarsko, pašo Pečuško. Ti so taborili se svojimi vojskami pred Dunajem. Tu so bili tepeni in odbiti od vojska Avstrije in njenih zaveznikov in korak za korakom so potem avstrijski vojaki v naslednjih tridesetih letih osvobodili pokrajine ob donenji Donavi iz turškega jarma. Na Ogorskem radi pozabljajo na to. Na Ogorskem pozabljajo, da imajo le hiši Habsburški

zahvaliti, ako je danes Ogerska, ki se ne nahaja v položaju Makedonije ali Albanije. Na Hrvatskem imajo sicer bolj umevanje in bolj nepristransko sodbo. Ali kakor kaže, se tako umevanje in taka sodba ne raztezata preko vseh sfer naroda hrvatskega in se nahaja tam, kjer bi bila ravno največja dolžnost, spoznavati resnico, prav čudnega umevanja.

Na prvi pogled je jasno, da sti tu pomešani zgodovinska resnica in — politiška tendenca. Resnica je, da je bila politika Avstrije naperjena proti invaziji turški. Ali za božjo voljo, je-li moglo biti drugače? Saj so invazije Turške pretile obstanku te države! Drugo vprašanje pa je, da-li so avstrijski vojskovodje in državniki vsikdar služili tej politiki obrambe tako vestno, kakor sta zahtevala interes te politike, in da-li so z hrvatskimi junaki, ki so se v teh bojih proti Turkom ovekoveli nesmrtnimi čini junaštva — in da-li so z narodom hrvatskim, ki je v vsej dobi turških invazij v potokih prelivaj svojo kri ne le za lastno rešitev iz turškega jarma, ampak tudi za rešitev države iz najhujše nevarnosti, postopali tako, kakor bi veleval zakon najnavadnejše hvalečnosti: to je zopet drugo in ne ravno neumestno vprašanje. Na to vprašanje nam daje odgovora sijajna in zajedno pretresujoča zgodovina dveh junakov — Zrinskega in Frankopana! V tej zgodovini bi morda našli tudi pojasnila, od kod da prihaja to, da je na Hrvatskem tu pa tam »jako čudnih nazorov« o dogodkih iz-za dobe turških invazij.

Ne bilo bi ravno neinteresantno tudi to-le nadaljnje vprašanje: ali so pozneji zistemi v Avstriji notri do onega, ki vlada v današnjih dneh, bili primerni zaslugam, ki smo si jih nabrali mi Jugoslovani, Hrvatje in Slovenci, v onih časih, ko je pritiskal na njo najhujše nje zgodovinski sovražnik?! Tudi na te »čisto zgodovinske« zasluge se pozablja rado in se je menda pozabilo popolnoma.

Zasluge Hrvatov v onih dobah so jasna in neovržna zgodovinska resnica in potajevati jih more le politiška tendencija. In te zasluge se ne raztezajo le na avstrijsko državo, marveč smemo vprašati tudi: ali ni bil narod hrvatsko-slovenski v onih bojih obrambeni zid evropski kulturi sploh in krščanski civilizaciji?! Da ni bilo tega zidu, ne vemo, kako bi se bili kulturno razvijali oni drugi sosede! V plačilo za kri, prelito takrat za kulturo, nas zmerjajo danes — barbari, nam odrekajo sredstva kulture, nas proglašajo nezrele za svobodo: nas, katerih predniki so prelivali kri za svobodo svojo in — družih!!

Domače vesti.

Zopet jeden korak dalje po usodni poti je storila naša cerkvena oblast. Včeraj so imeli v cerkvi škedenjski prvo italijansko propoved. »Piccolo« meni zadovoljstvom, da je škof ugodil s tem le zahtevi dejstev, mi pa menimo le, da je dal s tam zopet »jedno roko« politiki italianizacije pomočjo cerkve.

Tužna nam majka! Tako se kolo veselo vrti dalje; radovedni pa smo, da-li merodavni krogi kaj mislijo o tem, kam da pridemo, predno se kolo ustavi.

Zadnja postaja na tej poti bržkone ne bode odičena verskimi emblemi!

Janusova glava tržaških socijalistov. Kakor je imel bog Rimljanov Janus dve glavi, od katerih je jedna predstavljala mir, druga pa vojno, tako ima naziranje socijalnih demokratov tržaških tudi dvojno lice, ki se jednim smehlja, drugim pa — kisa.

Jedno lice, »ta kiso«, so pokazali nedavno, ko so zasramovali slovenske izgreznike ter ščuvali proti pomiloščenju istih; drugo, sladko lice, svoje pa so pokazali v današnjem »Lavoratoru«, kjer pojejo hvalo socijalistiški skupini v parlamentu italijanskem na energičnem delovanju iste, razvitem po barbarskem tlačenju v mesecu maju v obrambo teptane pravice. Vsklikuje »Živel mednarodni (sic!) socijalizem! Živelo bratstvo med narodi!« naznanja »Lavoratore« zajedno, da bode v Trstu čim prej velik shod v prilog pomiloščenju — italijanskih izgreznikov, obsojenih od italijanskih sodišč.

Tako se torej slovenskim manjim izgreznikom kaže kiso lice tržaškega socijalizma,

italijanskim, hujim, pa sladko lice — pomiloščenja. Živel — mednarodni socijalizem!

Izgnan italijanski socijalist. Pred kakim mesecem je prišel v Trst italijanski socijalistiški novinar Cherubino Trenta, katerega je zadelo že v Italiji par politiških obsodb. Toda smolo je imel tudi tu. Kmalu po njegovem prihodu v Trst ga je prišla policijska oblast, naznanivši mu, da je izgnan iz Avstrije ter da ga odvedejo zopet do italijanske meje. Trenta je uložil utok na namestništvo proti tej odredbi in ta poslednja oblast je ugodila utoku v toliko, da mu prepušča, da more oditi svobodno, kamor hoče. Trenta si je izvolil otok Krk, kamor je odšel včeraj s parnikom »Ettore«.

Prepotreben in velleega pomena za Trst je zavod sv. Nikolaja. Lepa in krasna je bila ideja one, ki je bila ustanovnica temu društvu. Ona pa, ki je takorekoč mati naše dične »Slovenke«, ona je tudi mati tega velevažnega zavetišča, ona je: gospa Marija Skrinjar.

Ker je ravno sedaj obhajala svoj imendan, spomnile so se me drugimi tudi odbornice sv. Nikolaja, na čelu jim vrla predsednica gospa Karla Ponikvarica, podarivši jej v znak priznanja in v obče znanega njenega narodnega delovanja skromen dar: sreberno žlico z utisnjenim njenim imenom.

Skromen je ta dar za te draga Marija, a vedi, da Ti je bil poklonjen od onih, ki vedo vpoštevati Tvoje rodoljubje, vedo ceniti Tvojo narodno požrtvovalnost, delovanje in zasluge, ki si si jih stekla za povzdigo slovenskega ženstva, posebno tu v Trstu.

Ljubimo Te vse in veselimo se, da te imamo kakor svojo voditeljico tu v naši sredi.

Bog čuvaj Te še mnoga leta, Bog pošlji nam še Tebi enačih sovrstnic in prepričane smo, da me ženske pošteno pripomoremo do zmage pravice naroda.

Nikolajka.

Miklavžev večer »Tržaškega Sokola«. Začetek bode ob 7. uri in ne ob 8. kakor je bilo po pomoti naznanjeno na vabilih. Zanimanje za to zabavo je letos posebno, od kar se je izvedelo, da letos pride zopet stari Miklavž sam. Darovi naj se pošiljajo v čitalnico ulica S. Francesco št. 2.

Iz Boveca nam pišejo: Dne 4. t. m. se je ustanovila pri nas posojilnica za bovški okraj.

Potrebnosti smo je bili, kakor nikjer drugje, a imela je nasprotnikov in sicer takšnih, ki bi morali v prvi vrsti skrbeti za blagor ljudstva.

Predsednikom je bil izvoljen preč. g. Fran Illovar, dekan v Boveu.

Ko prične poslovati, poročali Vam bomo o njenem delovanju.

Kmetijski podružnici v Ljubnem pri Radovljici je poljedelsko ministerstvo dovolilo 100 gld. za nakup kmetijskih strojev.

Odbor pevskega društva »Kolo« je povelj razprodajo vstopnic zraven že imenovanih tudi g. Trevnu Ivanu v Rojanu.

Vabila se že razpošiljajo. Dogodi se morda (kar je neizogibno o tako velikem številu), da ta ali oni ne dobi vabila, a drugi jih dobe po dve! Odbor prosi, naj se mu to ne jemlje v zlo in ako kedo ni dobil vabila, naj oprost. Odborov namen je, povabiti vse in vsacega; ker pa je to sploh nemogoče, vabi tem potom vse naše zavedno ljudstvo, naj reši narodno čast ter napolni veliko gledališče! Ob enem pa reši društvo materialne škode, ki bi jo trpelo v nasprotnem slučaju.

Društvo ne dela za-se, ampak za narod, narod pa naj sodi, da-li isto zasluži, da se je podpira ali ne!

Slovenke v Litiji na Kranjskem so družbi sv. Cirila in Metoda poslale 100 gld. pokroviteljine kakor jubilejski dar. Živele!

Naša trobojnica belo-modro-rudeča je pravoveljavno pripoznana že od l. 1848. Ta trobojnica je zajedno zastava sosednje vojvodine Kranjske. Njene barve so v grbu grofovine goriške. Vsa naša društva jo imajo potrjeno v svojih pravilih, torej zopet in zopet pripoznano od oblastnij! V Gorici jo je imela celo »narodna straža« l. 1848.! To trobojnico »narodne straže« hrani zdaj kot dragocen zaklad iz tiste dobe »Narodna Čitalnica« v Solkanu.

Pod to zastavo smo se vsikdar zbirali Slovenci na svoje narodne veselice, »Besede«, tabore, shode, zborovanja itd. Njo smo razobešali vsekar, kedar smo hoteli kakor svobodni državljani dati ž

njo izraza svojemu veselju ob veselih prilikah, ali počastiti kak pomemben dan.

Nasprotniki pravijo da ta zastava ima barve tuje države!

Takó torej: barve goriškega grba, barve sosednje vojvodine Kranjske so — barve tuje države?! — Mi vemo sicer, da te barve imajo tudi Črnogora, Srbija, Bolgarija, Rusija, (kupčijska), Francija, Nizozemsko, Meklenburško, pa tudi Meksiko, Tripolis, Havaj, Tahiti in še druge, ali kaj je nam mari ta slučajnost?! To so tudi naše barve, trobojnica je zastava slovenskega naroda, ki je pripoznana in odobrena, — in zagadel zahtevamo, da jo avstrijska država varuje z vso svojo avtoriteto in močjo pred vsakršnim žaljenjem naših nasprotnikov. Državne oblasti so zatorej dolžne, varovati slovensko trobojnico z isto močjo, s kakoršno varujejo čast in ugled črno-rumene zastave! Slovenski narod tudi zahteva to!

Ali čuj, narod slovenski, kaj se godi v Gorici s Tvojo krasno trobojnico! Tu v glavnem mestu dežele goriške smatra tudi e. kr. politiška oblast slovensko trobojnico za izzivanje Lahov, zato da jo je treba tudi s silo odstraniti, ako jo Slovenci razobesimo! — Kaj so počeli proti njej 2. decembra!

Mi Slovenci protestujemo najodločneje proti takemu tolmačenju politiške oblasti, katero tolmačenje smatramo za najhujše razžaljenje. Zategadel zahtevamo, da više oblasti storijo svojo dolžnost in dajo žaljenemu narodu popolno zadoščenje. Ni zadosti, da se odlok namestništva razveljavi in da dobé nekaterniki le dolg nos, marveč zahtevamo, da se žalilei kaznujejo eksemplariški. Ako se to ne zgodi, bo slovenski narod vedel, česa mu je pričakovati, bo vedel uravnavati svoje stališče nasproti vladi in politiškim oblastvenikom.

Po »Soči«.

Eksplodija v svobodnem pristanišču. Na pomolu 3. v svobodnem pristanišču so včeraj zjutraj nakladali blago na neki parnik. Na neki klopi blizu je bilo nekaj kaset. Kar hkratu se je zaslíhal pok in se je vzdignil gost dim. Stražarji in gasileci so bežali na mesto eksplozije, kjer so se uverili — čim se je poizgubil dim — da je eksplodirala jedna kaset, v katerih je bila žveplena kislina. Škode ni bilo nikake. Ali, ako bi se bilo to dogodilo na parniku, bi bile lahko posledice usodne.

Nesreča na morju. Te dni smo imeli tu hudo meglo, vsled katere se je dogodila velika na morju. Med Piranom in Rovinjem sta namreč krčila drug ob drugega italijanski parnik »Capraia« in parnik »Istria« avstro-ameriške družbe. Parnik »Istria« se je poškodoval močno, tako, da je voda jela vreti vanj. Kapitan je dal hitro spustiti čolne v morje, v katere se je rešilo vse osobe. malo trenutkov potem se je parnik pogreznil v globino. Čolni z ljudmi so srečno došli v Piran. Na pogreznem parniku je bilo 28 mož in je nosil 2293 tonelat raznega blaga.

Pozneje došla poročila trde, da je kapitan »Istrie« vozil jako previdno in da je pustil zvižgati v jednomer, a »Capraia« se je vzlie temu bližal obrežju vedno bolj in je kar hkratu došel ob bok »Istrie«. Kapitan te poslednje je hitro dal povelje: »naprej z vso močjo!«, toda bilo je prepozno, »Capraia« se je zaletel v »Istrio«. Sunek je bil grozen. Vsa ta žaloigra se je izvršila v par minutah; žaloigra je bila tem groznejša, ker se je izvršila kakih 20 milj proč od obrežja in po noči. Večina moštva so bili skoro nagi. Prava sreča, da so v grozni megli — ko ni bilo moči pogoditi nikake direktive — čolni vendar veslali v pravi smeri.

Umrljivost v Trstu. Od nedelje dne 27. novembra do vstevši soboto, 3. decembra, umrlo je 43 možkih in 48 ženskih, ukupno 91 oseb. Lansko leto je umrlo ta teden 76 oseb. Doba umrlih je bila: 17 do 1 leta, 21 do 5 let, 6 do 20 let, 7 do 30 let, 4 do 40 let, 15 do 60 let, 20 do 80 let, 1 čez 80 let. Povprečno znaša umrljivost ta teden 28.2 od tisoč.

Radl obilice gradiva smo morali tudi danes izpustiti poročilo o koncertu »Slov. pevskega društva« in je priobčimo jutri zvečer. Toliko v pojasnilo na dotična vprašanja.

Loterijske številke, izžrebane dne 7. t. m.:
Praga 75 37 71 26 57

Koledar.

Danes v petek 9. decembra: Sir, šk.; Valerija, dev. muč.
Jutri v soboto 10. decembra: Evladija, m.; Melhijad, p. muč.

Solnčni: Izhod ob 8. uri 1 min. Lunin: Izhod ob 2. uri 55 min.
Zahod „ 3. „ 44 „ Zahod „ 12. „ 50 „

Ta je 50. teden. Danes je 342. dan tega leta, imamo torej še 23 dni.

Različne vesti

Francozke ječe. Mesto Pariz je prodalo podjetnikom vse kaznilnice, ki se nahajajo v sredini mesta, ker hoče te kaznilnice prestaviti izven mesta. Prodane ječe vzbujajo večinoma velikih zgodovinskih spominov. Jedna najznamenitejša je St. Pelagije, v kateri je bilo zaprtih svoj čas slavnih francoskih pisateljev in novinarjev ter mnogo državnikov in politikov osobito za časa Napoleona III. Eden poslednjih je bil zaprt v tej ječi Rochefort Henri, dočim so nekoč dihal zrak med temi zidini: Gambetta Leo, senator Rane, katerega so bili leta 1871. obsodili na smrt pa ga zopet pomilostili; zatem ustanovitelj »Figara«, Willemsant, Cornil Girardin, Jules Faure, Lockroy, sedanji minister za mornarico, oba Dumasa in drugi. V kaznilnici Conciergerie je bila zaprta nesrečna kraljica Marija Antonijeta, zatem Robespierre, Corday Sarlota, Napoleon III., preden je prišel na prestol, sedanji priče Orleanski, knez Jeromos in mnogo drugih. Vse te ječe se podrejo sedaj in na zemljiščih hočejo spekulanti napraviti razna podjetja.

Ponarejeni desetaki. Policija v Budimpešti je obvestila minole dni, da je v Budimpešti, na Dunaju, v Krakovu, Inomostu, Brošovi in v New-Yorku v prometu tako dobro ponarejenih desetakov, da jih je težko razločiti od pravih.

Požar v gozdu. Dne 17. novembra si je 9 letna pastarica Mara Basić iz Liešanja pri Zvoniku na Hrvatskem zakurila na paši, da bi se grela. Ker je pihal močan veter, se je vnel gozd Huseina-bega Kulinovića iz Travnika, ki je pogorel skoro popolnoma. Okolo 300.000 kvadratnih metrov gozda je uničenih. Ogromna škoda, ki je nastala vsled požara, se dosedaj še ni mogla določiti.

Narodno gospodarstvo.

Poročilo ravnateljstva „Trgovske-obrtne registrirane zadruga v Gorici“ z neomejenim jamstvom, za opravični mesec novembra 1898.

1. Število zadrugnikov dne 1. novembra 1898.	947
Naraslo tekom meseca za	46
Padlo tekom meseca za	2
Število zadrugnikov dne 1. decembra je znašalo.	991
2. Število deležev dne 1. novembra.	1759
Priraslo deležev tekom meseca	94
Odpadlo „ „ „	6
Število deležev dne 1. decembra je znašalo.	1847
3. Svota vplačanih deležev do 1. novembra kron 8131741	
„ „ „ tekom meseca „ „ „	678234
„ izplačanih „ „ „	28
Svota vplačanih deležev dne 1. decembra kron 8807148	
Svota podpisanih deležev po 150 gld.	kron 554100.—
4. Predumov je bilo izplačanih 1. novembra. kron 239077.10	
Priraslo tekom meseca	24498.22
Odpadlo „ „ „	7395.04
Stanje predumov dne 1. decembra	kron 256180.28
5. Dopolnilni zaklad znašal je 1. novembra kron 1185106	
Tekom meseca doplačalo se je	1456.62
Stanje dopolnilnega zaklada 1. decembra kron 13307.68	
6. Do konca meseca prosilo je 601 prositeljev za predjume v znesku	kron 435367.26
Dovolilo se je v znesku	318199.46
Izplačalo „ „ „	285671.46
7. Hranilne vloge znašale so 1. novembra	kron 131759.18
Vložilo se je tekom meseca	19314.—
Izplačalo „ „ „	4866.50
Stanje hranilnih vlog dne 1. decembra kron 146206.68	
v 144 knjižicah povprek po 1915 kron 32 vin.	
8. Gotovine v blagajnici 1. nov. in pri poštini hranilnici	kron 3510.64
Svota prejemkov tekom meseca in pri poštini hranilnici	42035.03
Svota izdatkov tekom meseca in pri poštini hranilnici	35133.30
Saldo v blagajnici dne 1. decembra in pri poštini hranilnici	kron 10412.37
9. Denarnega prometa blagajnice od dne 1. novembra do dne 1. decembra	kron 80678.87
Hranilne vloge obrestujejo se po 4 1/2 %.	
Lastna glavnica v podpisanih deležih	kron 88071.48
Zaupana glavnica v hranilnih vlogah	146206.68
Razmerje 4 : 7.	

Brzojavna in telefonična poročila.

(Zadnje vesti.)

Dunaj 9. (Zbornica poslancev.) Mej došlimi spisi je predlog, tičeči se podaljšanja veljave carinske in trgovinske zveze z Ogersko, kakor tudi razmerja do avstro-ogerske banke do 30. junija 1899.; nadalje načrt zakona, po katerem prispevki k izdatkom za ukupne stvari v prvih šestih mesecih l. 1899. ostanejo nespremenjeni. Zadnji zakon stopi v veljavo s 1. januarjem l. 1899., ako se vzakoni enake določbe tudi za Ogersko. Predsednik je prijavil, da z ozirom na nujnost izroči predloženi pogodbeni provizorij pogodbenemu odseku v predpovedovanje.

Poslanec Hoffmann-Wellenhof je izjavil v imenu nemške ljudske stranke, da bode le-ta nasprotovala parlamentarnemu razpravljanju vsake predloge, dokler se ne odpravijo jezikovne neredbe. Poslanec Gross je v imenu nemške napredne stranke izjavil isto, pridodavši, da bode njegova stranka v boju proti vladi upotrebljevala najostrejša sredstva, ki jih daje na razpolago poslovni red.

Ozirom na te prigovore je izjavil predsednik Fuchs, da čim prej postavi te predloge na dnevni red v prvo čitanje; ker gre tu za toli važno stvar, bila bi zbornica dolžna, ako hoče vstreti svoji obveznosti, da takoj vzame v razpravo te predloge, obžaluje torej, da se to ni zgodilo.

Dunaj 9. V današnji seji zbornice poslancev je ministerski predsednik odgovoril na interpelacijo Spinčića in Laginje radi dejstva, da namestništvo razglasa svoje razpise v uradnem listu navadno le v italijanskem jeziku. Minister je rekel, da je že ukrenil potrebno, da se odpravijo vzroki pritožbam interpellantov.

Naložil je namestništvu, naj se drži načela, da je z notorično slovenskimi in hrvatskimi strankami občevariti v njih jeziku. Z naredbo od 5. novembra je zopet opozoril na direktive, izdane od njega samega, po katerih se morajo administrativne oblasti ravnati glede rabe jezika. Meni torej, da kake posebne odredbe niso potrebne.

Na to se je pričela razprava o zakonu za zboljšanje plač državnim službenikom. Posl. Pacak je predložil tri zakonske načrte za spremembo tiskovnega zakona. Eden teh zakonov se tiče odprave časniškega kolka.

Bellgrad 9. Finančni minister Popović je odstopil. Na njegovo mesto je imenovan Vukatin Petrović.

London 9. Chamberlain je rekel v nekem govoru, da se nadeja, da se bosti čisto bližali jedna drugi Anglija in Nemčija, ki sti največji sili na morju in na kopnem. Tako sporazumljenje je gotovo velik uspeh vlade. Še bolj se veseli Chamberlain prijateljskih odnošajev med Anglijo in Ameriko.

Najnovejša trgovinska vest.

New-York 8. novembra. (Izv. brzojav.) Pšenica za december 70 3/4, za maj 72 1/2. za mare 69 3/4. Koruza za december 39, za maj 38 7/8. Mast 530.

Zahvala.

Podpisani se v imenu katastralne občine Kal-Koritniške zahvaljujejo gosp.

Matiju Jonko,

veleposestniku in županu v Bovecu

za darovanih 1000 kron, katerih obresti se bodo dne 2. decembra vsacega leta darovale domačim revežem; za nadalje darovanih 1000 kron, katere se z obrestmi vred vporabijo v svojočasno popravilo tukajšnje cerkvice sv. Janeza.

Velikodušni g. darovatelj je daroval ta denar povodom petdesetletnega vladanja našega presv. cesarja Frana Josipa I.

Bog živi velikodušnega darovatelja!

Anton Mlekuš, podžupan.

Andrej Mlekuš, starešina.

Andrej Kravanja, župnik.

Javna zahvala.

Podpisana se zahvaljuje najiskreneje veleučnomu gospodu **dru. I. Martinisu**, zdravniku v Trstu, ki je izredno spretnostjo in požrtvovalnostjo storil vse mogoče, da jej povsem povrne vid, katerega je bila zgubila skoro popolnoma vsled dolge bolezni na očeh.

V Podgradu, 4. decembra 1898.

Marija Mavrič.

Spiritus sinapis compotus

ALCOFON.

Jedino sredstvo proti zobobolu, revmatič. glavobolu, migreni itd. Steklenica z navodilom stane le 20 nvč.

ter se dobiva jedino le v lekarni

PRAXMARER (Al due Mori) Piazza grande TRST

Paziti na ponarejanja.

ZALOGA POHIŠTVA

trvdke

Alessandro Levi Minzi v Trstu.

Via Riborgo 21 in Piazza Rosario 2

(šolsko poslopje).

Zaloga pohištva in tapetarij vseh slogov lastnega izdelka. Bogato skladišče ogledal, vsakovrstnih slik, žimnic in pogrinjal. Na zahtevanje ilustrovan cenik zastoj in franko. Naročeno blago se stavlja na parnik, ali na železniško postajo, ne da bi za to računil stroške.

TEODOR SLABANJA

srebrar

ulica Morelli 12 v GORICI ulica Morelli 12

priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojnikom svojo delavnico za izdelovanje cerkvene posode in orodja. Staro blago popravi, pozlati in posrebrji v ognju po najnižji ceni. Da si pa zamorejo tudi bolj revne cerkve naročiti cerkvenega kovinskega blaga, olajšuje jim to zgorejo omenjeni stem, da jim je pripravljen napravljati blago, ako mu potem to izplačujejo na obroke. Obroke si pa preč. p. n. gospod naročevalce sam lahko določi.

Pošilja vsako blago poštnine prosto!

„EDINOST“

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

Izhaja v Trstu dvakrat na dan razun nedelj in praznikov.

Zjutranje izdanje izhaja ob 7. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri zvečer. O ponedeljkih in po praznikih izhaja prvo izdanje o 9. uri predpoludne. — Naročnina znaša: Obe izdanji gl. 21.—; samo večerno izdanje gl. 12.—, (poslednje zadostuje za naročnike popolnoma). Posamezne številke stanejo: Zjutranje izdanje 3 kr., večerno 4 kr

V Trstu se razprodaja „Edinost“ po tobakarnah v teh-le ulicah in trgih:

Piazza Caserma št. 2. — Via Molin piccolo št. 8. — Via S. Michele št. 7. — Ponte della Fabra. — Via Rivo št. 30. — Campo Marzio. — Via delle Poste nuove št. 1. — Via Caserma št. 13. — Via Belvedere št. 21. — Via Ghega št. 2. — Volti di Chiozza št. 1. — Via Stadion št. 1. — Via Acquedotto. — Via Istituto št. 18. — Piazza Barriera. — Via S. Lucia. — Piazza Giuseppina.

V okolici se prodaja:

Na Greti pri gosp. Pogorelcu, v Škledaju pri gosp. Antonu Sanein (Drejač) in pri Sv. Ivanu pri gosp. Ani vdovi Gašpersič. — Izven Trsta prodaje se „Edinost“ v Gorici v tobakarni g. Josipa Schwarz v Šolski ulici.

Slovinci! Naročajte, podpirajte in širite med rodoljubi to glasilo tržaških Slovencev, katerega program je v prvi vrsti ohranitev in razvitek milega nam slovenskega naroda na tržaškem ozemlju in bramba nam po zakonu zajamčenih pravic.

Rojaki, uvažujte naše geslo: „V edinosti je moč!“